

واژه‌نامه

Application Software	۱۶*	نرم‌افزار کاربردی
Arithmetic - Logic Unit	۵۲	واحد حساب و منطق
Asymmetric Digital Subscriber Line (ADSL)	۲۹	خط اشتراکی دیجیتالی نامتقارن
Attach	۳۰	ضمیمه
Band width	۲۲	پهنای باند
Barcode reader	۶۲	کدخوان
Beginner's All-purpose Symbolic Instruction Code (BASIC)	۱۰۷	(بیسیک) زبان برنامه‌نویسی همه‌منظوره برای مبتدیان
bit	۱۴	بیت
bit per second (bps)	۲۲	تعداد بیت در ثانیه
Buffer	۵۴	حافظه‌ی میانگیر
Bus	۵۶	گذرگاه
Byte	۱۴	بایت
Cache	۵۴	حافظه‌ی سریع
Case	۵۱	محفظه‌ی رایانه
Cathode - Ray Tubes	۶۳	لامپ اشعه‌ی کاتدی
Central Processing Unit	۵۱	واحد پردازنده‌ی مرکزی
Character	۱۵	کاراکتر
Chip	۵۱	تراشه
Client	۲۴	سرویس‌گیرنده
Coaxial Cable	۲۱	کابل هم‌محور
Command Driven Interface	۷۶	رابط دستوری
Communication devices	۲۰	وسایل ارتباطی
Compact Disk	۷۰	لوح فشرده
Computer	۴	رایانه

* شماره‌ی صفحه‌ای که واژه‌ی مورد نظر برای اولین بار در این کتاب آمده است.

Computer - Aided Design (CAD)	۴۰	طراحی به کمک رایانه
Computer - Aided Manufacturing (CAM)	۴۰	تولید به کمک رایانه
Control Structures	۹۷	ساختارهای کنترلی
Control Unit	۵۲	واحد کنترل
Copyright	۴۵	حق نشر
Custom Software	۸۶	برنامه‌ی کاربردی سفارشی
Data	۱۴	داده
Data Base Management	۸۸	مدیریت بانک‌های اطلاعاتی
Decode	۵۲	رمزگشایی
Defragment	۷۸	یکپارچه‌سازی
Desktop Publishing	۸۲	نشر رومیزی
Digital Video/Versatile Disk (DVD)	۷۰	دیسک ویدیو / چندمنظوره‌ی دیجیتالی
Disk Drive	۷۰	دیسک‌گردان
Documentation	۹۲	مستندسازی
Domain Name System (DNS)	۳۰	سیستم نام‌گذاری محدوده
Dot Per Inch(DPI)	۶۵	نقطه در اینچ
Dots	۶۴	نقاط تشکیل دهنده‌ی متن و تصویر در چاپ
Drag & Drop	۷۹	کشیدن و رهاکردن
Driver	۵۶	نرم‌افزار راه‌انداز
E - Citizen	۸۶	شهروند الکترونیکی
E - government	۴۱	دولت الکترونیکی
Electronic Commerce	۴۱	تجارت الکترونیکی
Electronic mail /E-mail	۲۹	پست الکترونیکی
Ergonomics	۴۶	ارگونومیکس
Event	۱۱۱	رویداد
Expansion Cards	۵۴	کارت‌های توسعه
Expansion Slots	۵۴	شیارهای توسعه
Extranet	۳۴	اکسترانت
fiber optic cable	۲۱	کابل فیبر نوری
field	۸۸	فیلد
file	۱۵	پرونده
File Transfer Portocol (FTP)	۳۲	(پروتکل ارسال پرونده) اف‌تی‌پی
Firewall	۳۶	دیوار آتش

Flash Memory	۷۰	حافظه‌ی فلش
Floppy Disk	۶۸	دیسک نرم
Flowchart	۹۳	نمودار گردش
Full-duplex Communication	۲۳	ارتباطات تمام دوطرفه
Function	۱۱۱	تابع
Global Positioning System (GPS)	۴۴	سیستم تعیین موقعیت جهانی
Graphical User Interface (GUI)	۷۶	رابط گرافیکی
Hacker / Cracker	۴۵	متجاوز به حریم رایانه‌ای
Half- duplex Communication	۲۳	ارتباطات نیمه دوطرفه
Hard Disk	۶۹	دیسک سخت
Hardware	۱۵	سخت افزار
Head	۶۴	هد
Head phone	۶۵	گوشی
Home Page	۳۲	صفحه‌ی آغازین
Hyper Link(Link)	۳۲	فوق پیوند(اتصال)
Hyper Text Markup Language (HTML)	۳۳	زبان نشانه گذاری صفحات وب
Hyper Text Transfer Protocol	۳۴	پروتکل انتقال فوق متن
Icon	۷۶	آیکون
IDentification (ID)	۲۸	شناسه
Information and Communication Technology (ICT)	۱۸	فناوری اطلاعات و ارتباطات
Input devices	۱۵	وسایل ورودی
Index	۳۴	فهرست
Information	۷	اطلاعات
Inkjet Printer	۶۴	چاپگر جوهرافشان
Interactive	۸۵	تعاملی
Internet Service Provider (ISP)	۲۸	ارائه کننده‌ی سرویس اینترنت
Internet	۲۷	اینترنت
Intranet	۳۵	اینترانت
Laptop	۱۰	رایانه‌ی کیفی
Light pen	۶۲	قلم نوری
Liquid Crystal Display (LCD)	۶۴	صفحه نمایش کریستال مایع
Live Disk	۷۸	دیسک زنده

Local Area Network (LAN)	۲۴	شبکه‌ی محلی
Mainframe Computers	۸	رایانه‌های بزرگ
Maintenance	۹۲	تعمیم و نگهداری
Metropolitan Area Network (MAN)	۲۴	شبکه‌ی شهری
Microcomputer	۸	ریزرایانه
Microwave	۲۱	مایکروویو
Microcontroler	۸	ریزکنترل‌کننده
Microprocessor	۵۱	ریزپردازنده
Modem	۲۰	مودم
Modular Programming	۱۰۱	برنامه‌نویسی پیمانه‌ای
Module	۱۰۱	پیمانه
Motherboard(Main board)	۵۱	برد اصلی
Mouse	۶۱	ماوس
Multimedia	۴۲	چند رسانه‌ای
Network Operating System (NOS)	۲۴	سیستم عامل شبکه
Node	۲۴	گره
Object	۱۱۲	شیء
Online	۱۹	آماده‌ی کار
Open Source	۷۷	متن باز
Output devices	۱۵	وسایل خروجی
Password	۲۸	کلمه‌ی عبور
Personal Computer (PC)	۸	رایانه‌ی شخصی
Personal Information Manager (PIM)	۱۳۳	مدیریت اطلاعات شخصی
Personal Digital Assistant (PDA)	۱۰	رایانه‌ی جیبی
Pixel	۶۳	نقاط نورانی صفحه نمایش
Plotter	۶۵	رسم‌آم
Plug & Play	۵۶	نصب و استفاده
Pointer	۶۱	اشاره‌گر
Port	۵۶	درگاه
Portable Computer	۹	رایانه‌ی قابل حمل
Presentation Graphic	۸۹	ارائه‌ی گرافیکی مطالب
Procedure	۱۴	رویه
Processing	۷	پردازش

Project Management	۸۴	مدیریت پروژه
Properties	۱۱۲	مشخصات
Protocol	۲۳	پروتکل
Proxy Server	۳۶	سرویس دهنده‌ی پراکسی
Pseudocode	۹۳	شبه کد
Random Access Memory (RAM)	۵۳	حافظه با دست‌یابی تصادفی
Read Only Memory (ROM)	۵۳	حافظه فقط خواندنی
Record	۸۸	رکورد
Recovery	۷۸	بازسازی
Remark	۱۱۷	توضیح
Reference	۸۵	مرجع
Reserved Word	۱۰۹	کلمه‌ی رزرو شده
Robot	۴۰	ربات
Scanner	۶۲	پویش‌گر
Search Engine	۳۴	موتور جست‌وجو
Secondary storage	۱۵	حافظه‌ی جانبی
Sector	۶۸	قطاع
Semantic Error	۱۲۸	اشتباه منطقی
Sensor	۶۱	حسگر
Server	۲۴	سرویس دهنده
Simplex Communication	۲۳	ارتباطات یک‌طرفه
Simulation	۴۳	شبیه‌سازی
Software	۱۵	نرم‌افزار
Speaker	۶۵	بلندگو
Spreadsheet	۸۷	صفحه گسترده
Structured Programming	۱۰۱	برنامه‌نویسی ساخت‌یافته
Super Computers	۸	ابر رایانه
Syntax Error	۱۲۸	اشتباه دستوری
System Software	۱۶	نرم‌افزار سیستم
System Unit	۱۵	واحد سیستم
Telnet	۳۱	دستیابی از راه دور
Topology	۲۴	بیکربندی
Track	۶۸	شیار

Uniform Resource Locator (URL)	۳۳	مشخص‌کننده‌ی منحصر به فرد منبع
User guide	۱۴	راهنمای کاربر
User Interface	۷۶	رابط کاربر
Video Conference	۴۳	ویدئو کنفرانس
Virtual School	۴۲	مدرسه‌ی مجازی
Virtual Reality	۸۳	واقعیت مجازی
Voice mail	۴۳	پست صوتی
Voice Recognition System	۱۳۳	سیستم تشخیص صدا
Web	۳۲	وب
Web Authoring Program	۸۲	برنامه‌ی کاربردی ایجاد صفحات وب
Web Browser	۳۳	مرورگر وب
Webcam	۴۳	دوربین تحت وب
Weblog	۳۳	وبلاگ
Web Pages	۳۲	صفحات وب
Web site	۳۲	وب سایت
Wide Area Network (WAN)	۲۵	شبکه‌ی وسیع
Word Processor	۸۶	واژه پرداز
Working Memory	۵۳	حافظه‌ی کاری
World Wide Web	۳۲	تار جهان گستر وب
Zip	۷۸	فشرده‌سازی

واژه	معادل فارسی	صفحه	توضیح
OnLine	آماده به کار	۱۹	هنگامی که به رایانه‌ی مرکز ارائه‌کننده‌ی سرویس اینترنت متصل می‌شوید، Online هستید. همچنین هنگامی که یک وسیله‌ی جانبی مانند چاپگر روشن و به رایانه متصل است، Online است.
Signal	سیگنال	۲۰	هر کمیت الکتریکی مانند ولتاژ، جریان یا فرکانس که از آن می‌توان برای ارسال اطلاعات استفاده کرد.
Analog	قیاسی	۲۰	سیگنالی که قدرت یا مقدار آن به‌طور پیوسته تغییر می‌کند؛ در مقایسه با سیگنالی که از واحدهای گسسته (مانند اعداد دودویی ۰ و ۱) تشکیل شده است. این اصطلاح برای هر وسیله‌ای که با این نوع سیگنال کار می‌کند نیز به کار می‌رود.
Digital	رقمی	۲۰	سیگنالی که از واحدهای گسسته (مانند اعداد دودویی ۰ و ۱) تشکیل شده است.
IP Address	—	۲۴	هر یک از رایانه‌های موجود در یک شبکه‌ی رایانه‌ای با آدرس منحصر به فردی که IP نامیده می‌شود، مشخص می‌گردد؛ برای مثال، 10.10.1.1 می‌تواند آدرس IP یک رایانه باشد.
TCP/IP	—	۲۴	پروتکلی استاندارد برای ارتباط رایانه‌های موجود در یک شبکه است که قابلیت‌هایی برای تفکیک و تمایز اطلاعات جهت ارسال به رایانه‌های موجود در شبکه را دارد.
Upload	—	۳۲	ارسال کردن فایل از یک رایانه به رایانه‌ی دیگر.
Download	بارگذاری	۳۲	دریافت کردن فایل از یک رایانه‌ی دیگر.
(hyper) Link	اتصال	۳۲	ارتباط به آدرس یک منبع (URL)، یک صفحه یا سند که ممکن است در همان سرویس‌دهنده یا سرویس‌دهنده‌ی دیگری باشد.
Web Site	وب سایت	۳۲	گروهی از صفحات وب و پرونده‌های مرتبط با آن‌ها که در حافظه‌ی جانبی یک سرویس‌دهنده‌ی وب قرار دارند. عمدتاً صفحاتی که در یک وب سایت قرار دارند درباره‌ی یک یا چند موضوع خاص می‌باشند و از طریق اتصال‌ها (hyperlink) با یکدیگر مرتبط‌اند. هر وب سایت دارای یک صفحه‌ی آغازین (Homepage) است که در واقع صفحه‌ی ورودی آن وب سایت است.
HTML	زبان نشانه‌گذاری صفحات وب	۳۳	با استفاده از کد HTML، شیوه‌ی قالب‌بندی و صفحه‌آرایی صفحات وب و نحوه‌ی ارتباط با صفحات دیگر تعیین می‌شود.
HTTP	پروتکل انتقال فوق متن	۳۴	پروتکل مورد استفاده برای انتقال درخواست‌ها از یک مرورگر به یک سرویس‌دهنده‌ی وب و بازگرداندن اطلاعات از سرویس‌دهنده‌ی وب به مرورگر درخواست‌کننده.
Proxy	پراکسی	۳۶	رایانه یا نرم‌افزاری که ارتباط شبکه‌ی داخلی با اینترنت را کنترل می‌کند.
Robot	ربات	۴۰	یک سیستم رایانه‌ای که می‌تواند بدون دخالت مستقیم انسان عملیات فیزیکی و محاسباتی انجام دهد. این ماشین‌ها متناسب با ورودی، از خود عکس‌العمل نشان داده و تغییراتی

واژه	معادل فارسی	صفحه	توضیح
Automation	اتوماسیون	۴۰	در محیط اطراف خود ایجاد می نمایند. استفاده از سیستم های الکترونیکی و مکانیکی برای انجام خودکار کارها و حذف یا کاهش دخالت انسان.
Multimedia	چند رسانه ای	۴۲	ترکیب متن، صدا، گرافیک، نقاشی متحرک و فیلم.
Cracker	متجاوز به حریم رایانه	۴۵	شخصی که از طریق گذشتن از اقدامات امنیتی یک سیستم رایانه ای، به طور غیرقانونی به آن دست یابی پیدا می کند.
Crack	دست یابی غیر مجاز	۴۵	دست یابی غیرقانونی به اطلاعات یک سیستم رایانه ای یا استفاده از منابع آن.
Hacker	رخنه گر	۴۵	شخصی که از تخصص رایانه ای خود برای کارهای غیرمجازی مانند دست یابی به سیستم های رایانه ای و برنامه ها و داده ها استفاده می کند.
Chip	تراشه	۵۱	قطعه ای از سیلیکون که تعداد زیادی از عناصر مداری متصل به هم مانند ترانزیستورها و مقاومت ها، روی آن تعبیه شده اند.
Decode	رمزگشایی	۵۲	خارج کردن اطلاعات از حالت رمز. واحد کنترل در یک ریزپردازنده، دستورالعمل ها را رمزگشایی می نماید تا بتواند آن ها را اجرا کند.
Puls	پالس	۵۲	یک سیگنال گذرا که معمولاً کوتاه و منقطع است.
MHz	مگاهرتز	۵۲	یک میلیون هرتز. هرتز واحد اندازه گیری فرکانس یا تناوب است.
Plug & play	وصل کن و استفاده کن	۵۶	به طور کلی اشاره دارد به قابلیت یک سیستم رایانه ای برای پیکربندی خودکار وسایلی که به آن اضافه می شوند.
CRT (Cathod Ray Tube)	لامپ اشعه کاتدی	۶۳	صفحه نمایش به کار رفته در دستگاه تلویزیون معمولی که تشکیل شده است از یک لامپ خلأ و یک یا چند تفنگ الکترونیکی که با شعاع الکترونیکی خود سطح درونی لامپ را به صورت افقی جارو می کنند. سطح درونی لامپ از موادی پوشیده شده است که با برخورد الکترون از خود نور ساطع می کند.
LCD (Liquid Crystal Display)	صفحه نمایش کریستال مایع	۶۴	در این نوع صفحه نمایش از کریستال مایع استفاده می شود. کریستال مایع، یک ترکیب مایع با ساختار مولکولی قطبی است و تحت تأثیر یک میدان الکتریکی، مولکول های آن تشکیل یک آرایش شفاف را می دهند که می تواند نور عبوری را پولاریزه کند.
Disk drive	دیسک گردان	۷۰	یک وسیله ای جانبی که برای خواندن و نوشتن دیسک های مغناطیسی و نوری از آن استفاده می شود.
Diagnostics	برنامه عیب یاب	۷۴	برنامه های کوچکی که در حافظه ی ROM قرار دارند و قسمت های مختلف سیستم، مانند حافظه ی RAM، دیسک خوان ها، صفحه کلید و غیره را در زمان روشن شدن سیستم آزمایش می کنند تا از اتصال آن ها به سیستم و کار صحیح آن ها اطمینان حاصل کنند.
BIOS (Basic Input /Output System)	سیستم کنترل ورودی / خروجی	۷۴	مجموعه ای از دستورالعمل های ضروری که در حافظه ی ROM قرار دارند و سیستم عامل برای برقراری ارتباط با سخت افزار به آن ها نیاز دارد. در واقع، این دستورالعمل ها سخت افزار را به سیستم عامل معرفی می کنند.

واژه	معادل فارسی	صفحه	توضیح						
User Interface effects	رابط کاربر جلوه‌های ویژه	۷۶ ۸۲	قسمتی از برنامه که با کاربر در تعامل و ارتباط است. جلوه‌های صوتی و تصویری که به یک متن، تصویر یا فیلم در حین پردازش افزوده می‌شوند.						
Data Base	بانک اطلاعاتی	۸۸	یک فایل داده به صورت جدولی متشکل از رکوردها همراه با مجموعه‌ای از عملیات برای جست‌وجو، مرتب‌کردن و غیره.						
Record	رکورد	۸۸	مجموعه‌ای از فیلدهای مرتبط به هم که حاوی اطلاعات مشخصی درباره‌ی یک فرد یا شیء هستند.						
			<table border="1"> <tr> <td>احمد پور</td> <td>حمید</td> <td>محمد مهدی</td> <td>۶۴/۱۲/۲۵</td> <td>تهران</td> <td>خیابان هفده شهریور ...</td> </tr> </table>	احمد پور	حمید	محمد مهدی	۶۴/۱۲/۲۵	تهران	خیابان هفده شهریور ...
احمد پور	حمید	محمد مهدی	۶۴/۱۲/۲۵	تهران	خیابان هفده شهریور ...				
Field	فیلد	۸۸	یک واحد مجزا از اطلاعات در یک رکورد که شامل یک ویژگی یا مشخصه‌ی خاص از موضوع رکورد است. یک رکورد						

فهرست منابع و مآخذ

1- Using Information Technology, Brief Version, Fifth Edition, Sawyer, Williams, Hutchinson Irwin Mc Graw - Hill 2003

2 - Computer science an overview sixth edition j. glenn brookshear, ADDISON WESLEY 2000

۳- مبانی کامپیوتر، فنی و حرفه‌ای (گروه تحصیلی کامپیوتر)، محمدرضا موحدی صفت، ۱۳۸۴
۴- برنامه‌سازی ۱، رشته‌ی کامپیوتر، شاخه‌ی آموزش فنی و حرفه‌ای، علی‌رضا جبّاریه، کامبیز جمعدار، انتشارات فاطمی، ۱۳۸۴

۵- آموزش گام به گام ویژوال بیسیک، عین‌الله جعفرنژاد قمی، رمضان عباس‌نژاد، انتشارات علوم رایانه، ۱۳۸۵

۶- فرهنگ تشریحی اصطلاحات کامپیوتری میکروسافت، کانون نشر علوم، ویرایش پنجم، ۲۰۰۳ میلادی.

